

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ПРИВАТНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«МЕДИКО-ПРИРОДНИЧИЙ УНІВЕРСИТЕТ»

Кафедра медсестринства

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕДИЧНА ТА СОЦІАЛЬНА РЕАБІЛІТАЦІЯ

Ступінь вищої освіти «бакалавр»

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 223 «Медсестринство»

Спеціалізація: медсестринство

2019-2020 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Медична та соціальна реабілітація» для студентів ступеня вищої освіти «бакалавр» за спеціальністю 223 «Медсестринство»

Розробник: Габрель Роман Тарасович, кандидат медичних наук, доцент кафедри медсестринства Габрель (Габрель Р.Т.)

Робоча програма затвердження на засіданні кафедри медсестринства
Протокол від "28" 08 2019 року № 1

Завідувач кафедри медсестринства Габрель (Габрель Р.Т.)

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я»	Нормативна	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання : Санаторно-курортні заклади України в системі медико-соціальної реабілітації.	Спеціальність (професійне спрямування): 223 «Медсестринство»	Рік підготовки:	
		3-й	
Загальна кількість годин - 90		Семестр	
		5-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 5	Ступінь вищої освіти: бакалавр	Лекції	
		12 год.	
		Практичні	
		24 год.	
		Лабораторні	
		- год.	
		Самостійна робота	
54 год.			
		Вид контролю: іспит	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 90 год.: 36 год. – аудиторні заняття, 54 год. – самостійна робота (40 % до 60 %).

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: отримання студентами спеціальності 223 «Медсестринство» професійних теоретичних та практичних знань щодо використання основних принципів соціальної та медичної реабілітації, застосування фізичних факторів та інших методів реабілітації при різних захворюваннях в процесі відновного лікування, організаційні основи реабілітації.

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Медична та соціальна реабілітація» є медичні та соціальні аспекти здоров'я, їх впливу на організм людини засобами реабілітації для відновлення фізичного та соціального благополуччя .

Завдання курсу: вивчення методів і засобів медичної та соціальної реабілітації , як одного із найважливіших напрямів у системі охорони суспільного здоров'я, а саме:

- дослідження механізмів комплексного впливу лікувальних, фізичних факторів;
- фізичні аспекти медичної реабілітації;
- індивідуальна оптимізація і біокерованість регуляції характеристик лікувальних фізичних факторів
- відновити функції органів або систем;
- техніку та методику проведення електропроцедур;
- фізіологічну та лікувальну дію на організм фізичних чинників;
- показання та протипокання до призначення фізіотерапевтичних процедур;
- критерії вибору пацієнтів для санаторно-курортного лікування;
- основні засоби та форми лікувальної фізичної культури;
- основні та допоміжні прийоми класичного масажу;
- засоби та заходи соціальної, педагогічної, професійної, психологічної реабілітації;
- чинні накази та нормативно-правові акти, що регламентують діяльність медичної сестри відділення реабілітації та фізіотерапії
- пристосувати пацієнта до повсякденного життя і праці;
- залучити його до трудового процесу;
- здійснювати диспансерний нагляд за реабілітованими;
- сучасні методи, засоби та форми медичної реабілітації;
- стан здоров'я населення регіону, України;
- сучасні системи та програми реабілітації;
- екологічний та санітарно-епідеміологічний стан регіону, України.
- значення фізіотерапевтичних процедур у профілактиці захворювань;
- принципи організації фізіотерапевтичної допомоги в лікувально-профілактичних закладах;
- принципи організації роботи фізіотерапевтичного відділення, кабінету;

- відповідальність медсестри під час виконання фізіотерапевтичних процедур;
- спостереження за хворими під час проведення процедур;
- заходи охорони праці під час роботи у фізкабінеті;
- курорти України;
- роль ЛФК і масажу в лікуванні хворих;
- основні завдання медичного контролю;
- вміння здійснювати професійну діяльність, що потребує постійного оновлення та інтеграції знань.

У результаті вивчення курсу студент оволодіває такими компетентностями:

I. Загальні:

- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій;
- визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків;
- здатність приймати обґрунтовані рішення;
- здатність працювати в команді.

II. Фахові:

- здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній медсестринській практиці;
- здатність розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка, діагноз) обмежень, можливості повноцінної життєдіяльності і визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях та станах.
- здатність проводити медичну та соціальну реабілітацію з метою відновлення здоров'я населення.
- застосування медсестринських навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнтові гідного ставлення приватності/інтимності, конфіденційності, захисту його прав, фізичних,

психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки.

3. Програма навчальної дисципліни

Кредит 1. Основні питання медичної та соціальної реабілітації.

Тема 1. Загальні питання реабілітації.

Основні принципи реабілітації. Реабілітаційні установи, що реалізують програми медикосоціальної реабілітації. Завдання, мета і принципи реабілітації. Види, періоди та етапи реабілітації. Державно-суспільні дії, спрямовані на повернення людини до активного життя та праці, правовий і матеріальний захист її існування через соціальну та побутову реабілітацію. Медико-соціальні експертні комісії, їх функції. Принципи організації роботи відділень реабілітації. Документація, устаткування, організація та правила роботи. Санаторно-курортна справа. Організація курортної служби в Україні. Курортні ресурси України. Особливості індивідуальних потреб пацієнта та складання індивідуальної програми в комплексній реабілітації відновлення здоров'я, усунення патологічного процесу, попередження ускладнень, відновлення або часткову компенсацію порушених функцій, протидію інвалідності, підготовку тих, що одужують, та інвалідів до побутових і трудових навантажень. Основна мета професійної чи побутової реабілітації. Норми та положення, визначенні Конвенцією про права інвалідів, Законами України «Про реабілітацію інвалідів в Україні», «Про затвердження Положення про індивідуальну програму реабілітації інваліда» та інші. Правила поведінки пацієнтів під час проведення реабілітаційних заходів. Дотримання принципів медичної етики та деонтології в професійній діяльності.

Тема 2. Фізична реабілітація, як складова медичної реабілітації.

Фізична реабілітація, її засоби, форми, режими рухової активності. Особливості використання при різних захворюваннях. Роль “лікувального середовища” у відновному лікуванні. Поєднання засобів фізичної реабілітації. Класифікація фізичних чинників лікування, механізм дії. Лікувальна фізична культура,

лікувальний масаж, фізіотерапія, механотерапія, працетерапія. Лікувальна фізична культура, механізми лікувальної дії фізичних вправ, засоби та форми лікувальної фізичної. Періоди застосування лікувальної фізичної культури Загальні вимоги до методики проведення занять з ЛФК. Показання та протипоказання. Механотерапія : апарати типу маятника , апарати блокового типу , апарати, що діють за принципом важеля (Цандера). Лікувальний масаж. Механізми лікувальної дії масажу. Вплив масажу на окремі системи організму. Форми і методи лікувального масажу Основні прийоми та правила масажу . Окремі методики. Показання і протипоказання. Особливості масажу окремих ділянок тіла в дорослих та дітей. Працетерапія. Механізм впливу на організм людини. Показання та протипоказання. Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці. Поєднання засобів фізичної реабілітації. Медична етика та деонтологія. Медсестринський процес у відновному лікуванні.

Кредит 2. Фізіотерапія в комплексній реабілітації

Тема 3. Характеристика та вплив лікувальних фізичних чинників

Механізми лікувальної дії фізичних чинників . Класифікація фізичних чинників лікування, механізм дії. Вплив фізичних чинників на організм людини. Загальні та місцеві реакції — відповідь організму. Показання та протипоказання. Електричні струми низької напруги. Характеристика імпульсних струмів. Види імпульсних струмів. Фізіологічна дія імпульсних струмів залежно від виду струму. Електричні струми високої напруги : дарсонвалізація. Електричні та магнітні поля: індуктотермія, УВЧ-терапія, мікрохвильова терапія, магнітотерапія. Світлолікування. Аерозольтерапія Класифікація та фізична характеристика світлового спектра. Механізм дії інфрачервоного, видимого та ультрафіолетового випромінювання. Визначення біодози. Показання та протипоказання до світлолікування. Фізіотерапевтична апаратура для проведення процедур світлолікування. Техніка та методика місцевого та загального ультрафіолетового опромінення (за схемами). Правила техніки безпеки під час роботи з лазерним, інфрачервоним та ультрафіолетовим

випромінюванням. Аерозольтерапія. Визначення методу. Класифікація та характеристика аерозолів. Механізм дії аерозольтерапії. Апаратура для проведення аерозольтерапії. Показання та протипоказання. Види інгаляцій. Методики проведення аерозольтерапії. Правила техніки безпеки та охорони праці під час роботи з випромінювачами, інгаляторами. Механічні коливання :інфразвук, ультразвук. Змінний атмосферний тиск (баротерапія). Здійснення медсестринського процесу під час виконання процедур. Правила техніки безпеки, охорона праці, професійна безпека в реабілітаційних відділеннях та під час роботи з апаратурою.

Тема 4. Природні чинники в реабілітації.

Радіоактивні чинники :радонова вода, альфа-аплікатори. Водолікувальні чинники :гідротерапія, бальнеотерапія. Водолікування. Фізіологічна дія води, температурні режими, механізм дії. Процедури водолікування (ванни, душі, компреси, гідрокolonотерапія, обливання, обтирання тощо). Класифікація, механізм лікувальної дії, особливості проведення радонових і вуглекислих ванн. Душі, класифікація їх, фізіотерапевтична дія на організм. Методика відпускання душу Шарко, циркулярного, струменевого, висхідного, дощового. Методика обливання, обтирання, укутування. Показання та протипоказання до процедури. Поєднання водолікувального чинника з іншими методами фізіотерапії. Правила техніки безпеки, охорона праці в галузі, протиепідемічний режим, професійна безпека в бальнеологічних відділеннях. Теплолікувальні чинники: пелоїди, глина, пісок, парафін, озокерит. Механізм дії теплолікувальних чинників та їх вплив на організм. Показання та протипоказання. Грязелікування: зберігання, регенерація, нагрівання. Техніка проведення грязелікувальних процедур, особливості приготування грязьових (півхових, ректальних) тампонів та застосування їх. Методика проведення лікувальних процедур озокеритом, парафіном. Ускладнення. Медсестринське спостереження та медсестринська діагностика. Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці та протиепідемічного режиму під час проведення процедур.

Кредит 3. Реабілітація пацієнтів при різних захворюваннях

Тема 5. Реабілітація пацієнта із захворюваннями внутрішніх органів та інших систем організму, хірургічними захворюваннями.

Основні принципи та методики реабілітації пацієнта на різних етапах. Роль фізичних факторів у комплексі лікувально-профілактичних заходів. Застосування фізіотерапевтичних методів, ЛФК та масажу в лікуванні та профілактиці пацієнтів із патологією органів дихання, кровообігу, травлення, сечовиділення, ендокринної системи та професійними захворюваннями. Взаємозв'язок соціально-психологічних факторів і соматичних показників у процесі трудової адаптації. Застосування скоординованих призначень медичних, соціальних та професійних засобів з метою пристосування пацієнта до нового способу життя. Основні завдання відновного лікування при захворюваннях і травмах головного мозку. Відновлення порушених функцій. Реабілітаційні заходи при пошкодженнях грудної клітки, органів черевної порожнини, кінцівок, травмах хребта і таза; функціональні розлади, тимчасова втрата працездатності, інвалідність після оперативних втручань. Значення фізичної, психологічної, трудової реабілітації. Правила техніки безпеки, охорона праці, протиепідемічний режим, професійна безпека під час роботи з пацієнтами.

Тема 6. Відновне лікування та реабілітація пацієнтів у педіатрії та геріатрії

Основні завдання відновного лікування при патології і захворюваннях опорно-рухового апарату в дітей (кривошия, дисплазія кульшових суглобів, дефекти постави, сколіоз, клишоногість, плоскостопість). Відновлення порушених функцій за допомогою лікувальної фізкультури, масажу, фізіотерапевтичних процедур. Складання плану медсестринських втручань при патологіях та захворюваннях опорно-рухового апарату в дітей. Профілактичні заходи: фізичні вправи, загартування, раціональний режим харчування,

діяльності та відпочинку. Значення фізичної та психологічної реабілітації. Фізіологічне і передчасне патологічне старіння. Особливості вікових змін органів і систем організму. Реалізація індивідуальних програм реабілітації для пацієнтів з деструктивно-дегенеративними захворюваннями опорно-рухового апарату, атеросклеротичними ураженнями судин кінцівок, серця, центральної нервової системи, внутрішніх органів, порушеннями обміну речовин, ферментативними порушеннями системи органів травлення, зниженні реактивності організму. Психологічна, педагогічна, професійна реабілітація педіатричних та геріатричних пацієнтів. Дотримання правил техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму та професійної безпеки під час проведення реабілітаційних заходів

4. Структура навчальної дисципліни

Назва тем	денна форма					
	Кількість годин					
	Всього	у тому числі				
лекції ї		практичн і заняття	практичн і заняття*	лабораторн і заняття	самостійн а робота	
Кредит 1. Основні питання медичної та соціальної реабілітації.						
Тема 1. Загальні питання реабілітації.	14	2	4	-	-	8
Тема 2. Фізична реабілітація, як складова медичної реабілітації.	16	2	4	-	-	10
<i>Разом за кредитом 1</i>	<i>30</i>	<i>4</i>	<i>8</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>18</i>
Кредит 2. Фізіотерапія в комплексній реабілітації						
Тема 3. Характеристика та вплив лікувальних фізичних чинників	14	2	4	-	-	10

Тема 4. Природні чинники в реабілітації.	16	2	4	-	-	8
<i>Разом за кредитом 2</i>	<i>30</i>	<i>4</i>	<i>8</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>18</i>
Кредит 3. Реабілітація пацієнтів при різних захворюваннях						
Тема 5. Реабілітація пацієнтів із захворюваннями внутрішніх органів та інших систем організму, хірургічними захворюваннями.	14	2	4	-	-	8
Тема 6. Відновне лікування та реабілітація пацієнтів у педіатрії та геріатрії	16	2	4	-	-	10
<i>Разом за кредитом 3</i>	<i>30</i>	<i>4</i>	<i>8</i>	<i>-</i>	<i>-</i>	<i>18</i>
Усього годин	90	12	24	-	-	54

5.Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
<i>Кредит 1. Основні питання медичної та соціальної реабілітації.</i>		
1.	<i>Тема 1. Загальні питання реабілітації:</i> - охарактеризувати загальні питання та мету реабілітації; - розглянути принципи організації реабілітаційних відділень; - охарактеризувати види, періоди та етапи реабілітації; - охарактеризувати фізіологічну та лікувальну дію на організм фізичних чинників ; - обґрунтувати індивідуальну реабілітаційну програму; - розглянути організацію курортної служби в Україні; - вміти проводити медсестринське обстеження та оцінювати стан пацієнта для визначення показань та протипоказань до реабілітації в санаторіях; - ознайомитись з документацією та оснащенням відділень	4

	<p>реабілітації;</p> <ul style="list-style-type: none"> - розглянути організацію процесу медико - соціальної реабілітації комісіями лікувально-профілактичних закладів - вивчити загальні правила проведення процедур; - охарактеризувати правила поведінки пацієнта під час проведення реабілітаційних заходів. 	
2.	<p><i>Тема 2. Фізична реабілітація, як складова медичної реабілітації:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - розглянути засоби, форми фізичної реабілітації, рухової активності; - охарактеризувати класифікацію фізичних чинників лікування; - обґрунтувати поєднання засобів фізичної реабілітації; - визначити засоби та форми лікувальної фізкультури; - знати показання та протипоказання до проведення занять ЛФК; - ознайомитись з організацією роботи кабінету ЛФК та його обладнанням; - вміти оцінити стан здоров'я пацієнта перед призначенням комплексу вправ ЛФК - вміти провести антропометричні вимірювання; - вміти визначити показники спірометрії, динамометрії, життєвого індексу, індексу Кетле; - вміти провести функціональні проби для оцінювання стану нервової, серцево-судинної (проба Руфьє) та дихальної систем; - вміти ознайомити пацієнта з правилами поведінки під час проведення медичного контролю та ЛФК; - вміти скласти комплекс вправ лікувальної фізкультури залежно від захворювання та ступеня втрати функціональної здатності; - охарактеризувати апарати механотерапії; - знати основні та допоміжні прийоми класичного масажу; - вміти проводити масаж; - охарактеризувати обов'язки медичної сестри реабілітаційного відділення всіх рівнів і профілів; - визначити засоби та заходи соціальної, педагогічної, професійної, психологічної реабілітації; - обґрунтувати застосування праце терапії при різних патологічних станах; - здійснювати мед сестринський процес під час реабілітації ; - дотримуватись медичної етики та деонтології при проведенні процедур. 	4
<i>Кредит 2. Фізіотерапія в комплексній реабілітації</i>		
3.	<p><i>Тема 3. Характеристика та вплив лікувальних фізичних чинників :</i></p>	4

	<ul style="list-style-type: none"> - охарактеризувати фізіологічну та лікувальну дію на організм фізичних чинників; - визначити показання та протипоказання до призначення фізіотерапевтичних процедур; - знати права та обов'язки медичних сестер профільних відділень; - знати техніку та методику проведення електропроцедур; - чинні накази та нормативно-правові акти, що регламентують діяльність медичної сестри відділення реабілітації та фізіотерапії. - вміти оцінювати стан здоров'я пацієнта для призначення електропроцедур, як реабілітаційного чинника; - охарактеризувати класифікацію - вміти оцінити стан здоров'я пацієнта перед призначенням світлолікувальних процедур; - вміти ознайомити пацієнта з правилами поведінки під час проведення світлолікування та аерозольтерапії; - володіти навичками невідкладної допомоги пацієнтам при ураженні електричним струмом; - підготувати, розмістити та закріпити світлові випромінювачі для проведення інфрачервоного та ультрафіолетового опромінювання; - обґрунтувати визначення біодози для проведення ультрафіолетового опромінювання; - володіти методиками проведення місцевого та загального УФ-опромінювання, опромінювання інфрачервоними променями лампою "Солюкс"; - вміти приготувати інгаляційні розчини та суміші для аерозольтерапії; - вміти провести парові, тепловолі, порошкові та олійні інгаляції; - вміти надати невідкладну допомогу при опіках та алергії; - застосовувати мед сестринський процес при проведенні фізіотерапевтичних процедур; - володіти правилами техніки безпеки, охорони праці в галузі, протиепідемічного режиму, професійної безпеки у реабілітаційних відділеннях і при роботі з фізіотерапевтичною апаратурою, апаратами, що працюють під тиском, балонами з газом. 	
4.	<p><i>Тема 4. Природні чинники в реабілітації :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - охарактеризувати механізм водолікувальних процедур; - визначити показання та протипоказання до призначення водних процедур; - ознайомлення з оснащенням водолікувальних відділень, технікою безпеки під час проведення процедур; 	4

	<ul style="list-style-type: none"> - вміти проводити гігієнічне оброблення ванн згідно чинного законодавства України; - володіти методикою приготування різних типів ванн: хвойної, скипидарної, гірчичної ; - визначати обов'язки медичних сестер при проведенні водолікувальних процедур. - володіти методикою відпускання душу Шарко, циркулярного, струменевого, висхідного, дощового. - застосовувати методика обливання, обтирання, укутування; - охарактеризувати класифікацію механізм лікувальної дії, особливості проведення радонових і вуглекислих ванн; - володіти технікою проведення радонових і вуглекислих ванн; - проводити медсестринське обстеження пацієнтів для визначення показів та протипоказів до гідропатичних процедур; - охарактеризувати механізм дії грязелікування, умови зберігання та застосування; - володіти технікою проведення грязелікувальних процедур, особливостей приготування грязьових (піхвових, ректальних) тампонів та застосування їх. - охарактеризувати застосування тепло процедур, показання та протипоказання до проведення; - провести мед сестринське обстеження та визначити стан пацієнта для призначення теплових процедур; - володіти методикою проведення лікувальних процедур озокеритом, парафіном; - проводити спостереження за пацієнтом з метою запобігання ускладнень; - здійснювати медсестринське спостереження та медсестринську діагностику, мед сестринський процес під час проведення процедур; - дотримання правил техніки безпеки, охорони праці та протиепідемічного режиму під час проведення процедур. 	
<i>Кредит 3. Реабілітація пацієнтів при різних захворюваннях</i>		
5.	<p><i>Тема 5. Реабілітація пацієнтів із захворюваннями внутрішніх органів та інших систем організму , хірургічними захворюваннями :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -вміти оцінити стан здоров'я пацієнта перед проведенням комплексу реабілітаційних заходів; - ознайомити пацієнта з правилами поведінки під час проведення електропроцедур, ЛФК, масажу; -провести медсестринське обстеження та медсестринську діагностику пацієнтів при патології внутрішніх органів; -визначити період перебігу захворювання; -провести комплекс реабілітаційних заходів для пацієнтів при: 	4

	<p>інфаркті міокарда; гіпертонічній хворобі; ішемічній хворобі серця; пневмонії; бронхіальній астмі;гастриті;виразковій хворобі;пієло- та гломерулонефриті; цукровому діабеті;</p> <ul style="list-style-type: none"> - провести медсестринське обстеження та медсестринську діагностику пацієнтів з хірургічною патологією; - визначити період перебігу захворювання; - провести комплекс реабілітаційних заходів для пацієнтів у випадку травм, вивихів верхніх та нижніх кінцівок, оперативних втручань на органах черевної та грудної порожнини, судинах, органах малого таза, гінекологічних захворювань; - провести комплекс реабілітаційних заходів для пацієнтів із гострими та хронічними порушеннями мозкового кровообігу, травмами головного та спинного мозку, ураженням вегетативної та периферичної нервової системи інфекційного та неінфекційного генезу; - надати невідкладну долікарську допомогу в разі виникнення ускладнень під час реабілітаційних заходів; - провести санітарно-освітню роботу з пацієнтами, їх рідними та близькими; - оформити індивідуальну карту пацієнта та відповідну документацію для скерування на МСЕК, до відділення соціального захисту; - надати невідкладну долікарську допомогу в разі виникнення ускладнень під час реабілітаційних заходів; - провести санітарно-освітню роботу з пацієнтами, їх рідними та близькими; - дотримання правил техніки безпеки, охорони праці в галузі, протиепідемічного режиму та професійної безпеки під час проведення реабілітаційних заходів. 	
6.	<p><i>Тема 6. Відновне лікування та реабілітація пацієнтів у педіатрії та геріатрії:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - визначити період перебігу захворювання; - -провести комплекс реабілітаційних заходів для дітей різної вікової категорії із захворюваннями опорно-рухового апарату (кривошії, дисплазії кульшових суглобів, порушеннях постави, клишоногості, плоскостопості), неврологічними (ДЦП, вродженими та набутими захворюваннями нервової системи); - вміти провести медсестринське обстеження та медсестринську діагностику геріатричних пацієнтів; -вміти оцінити стан здоров'я геріатричних пацієнтів перед проведенням комплексу реабілітаційних заходів; - ознайомити пацієнта з правилами поведінки під час проведення електропроцедур, гідропатичних та теплолікувальних процедур, ЛФК, масажу; 	4

	<ul style="list-style-type: none"> - провести комплекс реабілітаційних заходів для пацієнтів з деструктивно-дегенеративними захворюваннями опорно-рухового апарату (ревматоїдному артриті, деформівному остеоартрозі, остеопорозі тощо), атеросклеротичними ураженнями судин кінцівок, серця, центральної нервової системи, внутрішніх органів, порушеннями обміну речовин (цукровому діабеті, подагрі, гіпо- та гіпертиреозі, ожирінні), ферментативними порушеннями системи органів травлення (атрофічному гастриті, хронічному панкреатиті), зниженні реактивності організму; - вміти надати невідкладну долікарську допомогу в разі виникнення ускладнень під час реабілітаційних заходів; - вміти провести санітарно-освітню роботу з пацієнтами, їх рідними та близькими; - вміти оформити індивідуальну карту пацієнта та відповідну документацію для скерування на МСЕК, ЛКК, до відділення соціального захисту; - володіти правилами техніки безпеки, охорони праці, протиепідемічного режиму та професійної безпеки під час проведення реабілітаційних заходів. 	
Всього		24

6. Самостійна робота

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
<i>Кредит 1. Основні питання медичної та соціальної реабілітації.</i>		
1.	<p><i>Тема 1. Загальні питання реабілітації :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - охарактеризувати чинні накази та нормативно-правові акти ; - розкрити місце соціальної та медичної реабілітації в гагузі охорони здоров'я; - визначити державно-суспільні дії , спрямовані на повернення людині до активного життя та праці, правовий та матеріальний захист її існування через соціальну та побутову реабілітацію; - обґрунтувати ефективність застосування методів реабілітації. 	8
2.	<p><i>Тема 2. Фізична реабілітація, як складова медичної реабілітації.:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> -розглянути методи та засоби фізичної реабілітації; -назвіть загальні вимоги до методики проведення занять з ЛФК; -обґрунтувати поєднання засобів реабілітації; -завдання та мета застосування ерготерапії; -охарактеризувати механізм впливу лікувального масажу; -особливості проведення мед сестринського процесу під час реабілітації; -визначити необхідність дотримання медичної етики та деонтології; 	10

	<ul style="list-style-type: none"> -охарактеризувати апарати, які застосовуються в механотерапії і визначити мету застосування; -назвати основні засоби реабілітації на санаторно-курортному етапі . 	
Кредит 2. Фізіотерапія в комплексній реабілітації		
3.	<p><i>Тема 3. Характеристика та вплив лікувальних фізичних чинників :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - визначити фізіологічну дію імпульсних струмів залежно від виду струму; - назвати показання та протипоказання до електросну; -охарактеризувати фізіологічну та лікувальну дію діадинамічних струмів; -назвати апарати для діадинамотерапії; -назвати апарати ампліпульстерапії; -визначити класифікацію електричних струмів високої напруги і частоти; -визначити документацію, устаткування, організація та правила роботи відділення фізіотерапії; -назвати апарати для проведення франклінізації; -охарактеризувати апарати дарсонвалізації; -назвати апарати для проведення індуктотермії; -охарактеризувати механізм впливу УВЧ-терапії ; -назвати апарати мікрохвильової терапії; -визначити реалізацію етапів медсестринського процесу під час відпускання процедур. 	10
4.	<p><i>Тема 4. Природні чинники в реабілітації :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - обґрунтувати застосування водолікувальних чинників; - визначити особливості проведення родонових і вуглекислих ван; -охарактеризувати механізм дії теплолікувальних процедур; -назвати показання та протипоказання при проведенні грязелікування; - знати правила збереження грязей та підготовки для проведення процедури; - охарактеризувати методику проведення лікувальних процедур озокеритом; - охарактеризувати методику проведення лікувальних процедур озокеритом парафіном; - знати можливі ускладнення та їх попередження. 	8
Кредит 3. Реабілітація пацієнтів при різних захворюваннях		
5.	<p><i>Тема 5. Реабілітація пацієнтів із захворюваннями внутрішніх органів та інших систем організму , хірургічними захворюваннями :</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - охарактеризувати сучасні методи, засоби та форми медичної реабілітації; - визначити нові напрями реабілітації, окремі сучасні напрями 	10

	<p>фізіотерапії ;</p> <ul style="list-style-type: none"> - охарактеризувати стан здоров'я населення регіону, України; - охарактеризувати екологічний та санітарно-епідеміологічний стан регіону, України - повідомити про особливості розвитку санаторнокурортної служби в Україні,; - знати призначення мінеральних лікувальних вод при різних захворюваннях; - визначити роль фізичних факторів у комплексі лікувально-профілактичних заходів; - знати застосування фізіотерапевтичних методів, ЛФК та масажу в лікуванні та профілактиці пацієнтів із патологією органів дихання, кровообігу, травлення, сечовиділення, ендокринної системи , професійними та хірургічними захворюваннями. - знати соціальну, психологічну, професійну, педагогічну реабілітацію пацієнтів з хірургічною патологією на різних етапах; - обґрунтувати застосування скоординованих призначень медичних, соціальних та професійних засобів з метою пристосування пацієнта до нового способу життя. 	
6.	<p><i>Тема 6. Відновне лікування та реабілітація пацієнтів у педіатрії та геріатрії:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - визначення наявності показань та протипоказань до призначення комплексу реабілітаційних заходів; - визначення періоду захворювання; - особливості відновного лікування та реабілітації пацієнтів у педіатрії; - медсестринське обстеження пацієнтів педіатричних відділень та оцінювання стану здоров'я для визначення комплексу реабілітаційних заходів при виявленні патології внутрішніх органів; - визначення наявності показань та протипоказань до призначення комплексу реабілітаційних заходів. - особливості складання плану медсестринських втручань при патологіях та захворюваннях опорно-рухового апарату в дітей (кривошії, дисплазії кульшових суглобів, порушеннях постави, клишоногості, плоскостопості). - реалізація індивідуальних програм реабілітації для геріатричних пацієнтів. 	8
Всього		54

7. Самостійне навчально-дослідне завдання

Підготувати реферати з наступних питань:

1. Принципи організації та управління реабілітаційними закладами.
2. Організація санаторно-курортних закладів недержавної форми власності.
3. Діяльність санаторно-курортних закладів для дітей.
4. Санаторно-курортні заклади матері та дитини.
5. Особливості діяльності санаторно-курортних закладів при порушеннях опорно-рухового апарату.
6. Заклади ранньої соціальної реабілітації .
7. Санаторно-курортні заклади із захворюваннями серцево-судинної системи.
8. Санаторно-курортне лікування захворювань нервової системи.
9. Санаторно-курортне лікування з патологією органів травлення.
10. Санаторно-курортні заклади в відновному лікуванні ендокринологічних захворювань.
11. Санаторно-курортне лікування захворювань органів дихання.
12. Участь медичної сестри в організації санаторно-курортного лікування.
13. Санаторно-курортні заклади Півдня України.
14. Санаторно-курортні заклади Закарпаття.
15. Санаторно-курортні заклади Криму.
16. Санаторно-курортні заклади порушень сечостатевої системи.
17. Багатопрофільні санаторно-курортні заклади.
18. Дитячі протитуберкульозні санаторії.
19. Гастролентерологічні санаторії.
20. Пульмонологічні санаторно-курортні заклади.
21. Психоневрологічні санаторії.
22. Дитячі ревмокардіологічні санаторії.
23. Дитячий ортопедичний санаторій.
24. Кістково-туберкульозний санаторій.
25. Дитячі ендокринологічні санаторно-курортні заклади

8. Методи навчання

При організації навчального процесу з даної дисципліни використовуються методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- в аспекті передачі і сприйняття навчальної інформації: словесні (розповідь, лекція, бесіда); наочні (ілюстрація, демонстрація); практичні (досліди, вправи, реферати).

- в аспекті логічності, мислення: пояснювально-ілюстративні; репродуктивні; проблемного викладу; індуктивні та дедуктивні; частково-пошукові; дослідницькі.

- в аспекті управління навчанням: практична робота під керівництвом викладача; самостійна робота.

9. Методи контролю

Контрольні заходи, які проводяться в університеті визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти і забезпечують своєчасне коригування навчального процесу. Протягом семестру проводиться поточний контроль. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів за визначеною темою (навчальним елементом). Основна мета поточного контролю – забезпечення зворотного зв'язку між викладачами та студентами, управління навчальною мотивацією студентів. Інформація, одержана при поточному контролі, використовується як викладачем – для коригування методів і засобів навчання, - так і студентами – для планування самостійної роботи. Поточний контроль проводиться у формі усного опитування, письмового експрес-контролю, виступів студентів при обговоренні теоретичних питань, а також у формі тестування. Система оцінювання сформованих компетентностей студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни передбачають лекційні, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи.

Поточне оцінювання знань студентів здійснюється на практичних заняттях під час усного опитування, розгляду ситуацій, виконання практичних завдань та ін. за такими критеріями:

- розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються;

- ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою літературою, чинною нормативною базою, а також статтями у періодичних виданнях, в яких висвітлені питання, що розглядаються;

- вміння поєднувати теорію з практикою при розгляді практичних ситуацій, розв'язанні задач, проведенні розрахунків у процесі виконання завдань, винесених на розгляд в аудиторії;

- логіка, структура, стиль викладання матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки;

- правильність виконання практичних завдань.

Самостійна робота студентів з дисципліни «Медична та соціальна реабілітація» повинна забезпечити:

- системність знань та засобів навчання;

- володіння розумовими процесами;

- мобільність і критичність мислення;

- володіння засобами обробки інформації;

- здібність до творчої праці.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання поза аудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина і міцність знань, рівень мислення, вміння систематизувати знання за окремими темами, робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних і лабораторних заняттях.

Одним із головних аспектів організації самостійної роботи є розробка форм і методів організації контролю за самостійною роботою студентів.

Навчальний матеріал дисципліни, передбачений робочим навчальним планом для засвоєння студентом в процесі самостійної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні аудиторних навчальних занять.

Підсумковий контроль забезпечує оцінку результатів навчання студентів певного освітньо-кваліфікаційного рівня на проміжних або заключному етапах їх навчання. Він включає семестровий контроль – залік.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Розподіл балів, які отримують студенти під час аудиторних занять та самостійної роботи впродовж семестру, наведений в таблиці 1.

Під час заліку застосовується наступна шкала оцінювання:

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням	не зараховано з обов'язковим повторним

		дисципліни	вивченням дисципліни
--	--	------------	-------------------------

11. Методичне забезпечення

1. Навчально – методичний комплекс дисципліни.
2. Конспект лекцій.
3. Методичні рекомендації до практичних занять.
4. Методичні вказівки для виконання самостійних занять.
5. Питання до іспиту, комплекс екзаменаційних білетів.
6. Презентації, відеоматеріал.
7. Таблиці, схеми. Обладнання.

12. Рекомендована література

Основна

1. Клячкин Л.М., Щегольков А.М. Медицинская реабилитация больных с заболеваниями внутренних органов: Руководство для врачей. — М.: Медицина, 2000. — 328 с.
2. Медична і соціальна реабілітація: підручник / В.Б. Самойленко, Н.П. Яковенко, І.О. Петряшев та ін. – К.: ВСВ «Медицина», 2013. – 464 с.
3. Мухін В.М., Магльований А.В., Магльована Г.П. Основи фізичної реабілітації. — Львів, 1999. — 119 с.
4. Порада А.М., Солодовник О.В., Прокопчук Н.Є. Основи фізичної реабілітації: Навч. посібник. — 2-е вид. — К.: Медицина, 2008. — 248 с.
5. Шегедин М.Б., Шустакевич С.Ф., Журомський В.С. Медсестринство в хірургії: Навч. посібник. — К.: Медицина, 2008. — 120 с.
6. Шегедин М.Б., Шуляр І.А. та ін. Медсестринство в терапії. — К.: Медицина, 2008. — 223 с.

Додаткова

7. Боголюбов В.М. Общая физиотерапия. — М.: Медицина, 2003. — 432 с.

8. Боголюбов В.М., Васильева М.Ф., Воробьева М.Г. и др. Техника и методика физиотерапевтических процедур: Справочник / Под ред. В.М. Боголюбова. — Тверь: Губернская медицина, 2003. — 408 с.
9. Козлова Л.В., Козлов С.А., Семенов Л.А. Основы реабилитации для медицинских колледжей. — Ростов на/Д.: Феникс, 2003. — 480 с.
10. Федорів Я.М., Філіпюк А.Л., Грицько Р.Ю. Загальна фізіотерапія. — К.: Здоров'я, 2004. — 224 с.
11. Холстова Е.И., Дементьева Н.Ф. Социальная реабилитация. — Дашков и К, 2004. — 340 с. 15.

Інформаційні ресурси

1. Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні: Закон України від 21.03.1991 № 875-ХІІ за станом на 01.01.2017 //База даних «Законодавство України» /ВР України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/875-12>
2. Потіха А. Соціально-психологічна та медична реабілітація учасників АТО. URL: http://nbuviar.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=858:reabilitatsiya-uchasnikiv-ato&catid=8&Itemid=350 .
3. Кравченко, М.В. Актуальні проблеми соціального захисту інвалідів в Україні. URL: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej12/txts/10kmvziu.pdf>
4. Електронний посібник лекцій з предмету « Медична та соціальна реабілітація» викладачів ВНЗ Київського міського медичного коледжу :<https://drive.google.com/file/d/1nknkytFIxyt7EnE963kMXTD9xDGIXDIG/view>